

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 19 czerwca 2023 r.

Wydział Polityki Społecznej
PS-II.431.2.6.2023

Szanowna Pani
Iwona Łazarska
Dyrektor Miejskiego
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Kolejowa 31
19-400 Olecko

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w **Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku** (ul. Kolejowa 31, 19-400 Olecko) (REGON: 79018786; NIP: 847-12-75-539).

W okresie objętym kontrolą od dnia 1 lutego 2020 r. do 31 lipca 2022 r. funkcję Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku pełniła Pani Marta Malinowska.

Od dnia 1 września 2022 r. funkcję Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pełni Pani Iwona Łazarska.

(dowód: akta kontroli: 9.2-9.8, 10.39-10.44)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Paulina Sigiel – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego w Delegaturze Urzędu w Ełku;

- legitymacja służbowa nr 41/2020 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego – z dnia 4 kwietnia 2023 roku nr FK-IV.0030.318.2023 - do przeprowadzenia kontroli problemowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku.

(dowód: akta kontroli: 5)

Kontrola została przeprowadzona w dniach **od 8 maja 2023 roku do 18 maja 2023 roku**. Odnotowana została pod pozycją 19 w książce kontroli prowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku.

(dowód: akta kontroli: 9.3)

Kontrola odbyła się w trybie hybrydowym, tj. część czynności kontrolnych prowadzona była w sposób bezpośredni, czyli w siedzibie jednostki kontrolowanej, a pozostałe czynności w delegaturze Urzędu w Ełku, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło w czasie wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera. Upoważnienie do kontroli zostało przesłane przez e-puap przed rozpoczęciem kontroli. W czasie wideokonferencji poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Kontrola zakończona została spotkaniem z Dyrektorem, w czasie którego kontroler przekazał wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformował o przewidywanych terminach przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.2.6.2023.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie: zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego oraz realizowania ustawowych zadań dotyczących opłacania składki emerytalno-rentowej i zdrowotnej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i zadań ustawowych z tym związanych;

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres zasiłkowy 2021/2022 (od 1 listopada 2021 roku do 31 października 2022 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 20 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2023 r., poz. 390) – *zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu świadczeń rodzinnych za kwartał IV 2021 oraz kwartał I, II i III 2022 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie od 1 listopada 2021 roku do 31 października 2022 roku z dotacji Wojewody na realizację zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych wydatkowano ogółem kwotę **6 791 262,50 zł**, z tego na świadczenia objęte zakresem kontroli przeznaczono **4 899 663,50 zł** (stanowiło to ok. **72,15 %** kwoty ogółem wydatkowanej na świadczenia rodzinne), w tym na:
 - Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami - kwotę **2 281 353,50 zł (20 175 świadczeń)**;
 - Świadczenie pielęgnacyjne - kwotę **2 618 310,00 zł (1 255 świadczeń)**.
2. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów. Burmistrz Olecka - na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych w: IV kwartale 2021 roku oraz w okresie od I do III kwartału 2022 przeznaczył kwotę **9 968,00 zł**.

(dowód: akta kontroli: 8, 11.1)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Olecko liczy ok. 20 660 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych jest Burmistrz Olecka. Zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku. W kontrolowanej jednostce decyzje z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych wydawane były na podstawie upoważnień udzielonych przez organ właściwy tj. przez Burmistrza Olecka.

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku wykonywał swoją działalność na podstawie Uchwały ORN.0007.39.2013 Rady Miejskiej w Olecku z dnia 30 sierpnia 2013 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Olecku. Statut został zmieniony siedmiokrotnie (ostatnia zmiana z dnia 29 grudnia 2021 r.)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku w okresie objętym kontrolą określał Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzony Zarządzeniem Nr 35/21 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku z dnia 23 grudnia 2021 roku. Regulamin zmieniono trzykrotnie (ostatnia zmiana z dnia 26 stycznia 2022 r.) Po dokonanej analizie dokumentów kontroler stwierdził, że obowiązujący Regulamin organizacyjny jest aktualny w zakresie objętym kontrolą (§ 13 Regulaminu), a zmiany związane m.in. z awansami zostaną wprowadzone w czerwcu 2023 r.

(dowód: akta kontroli: 9.9, 9.11 - 9.98)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie prowadzonych działań kontrolnych ustalono, że MOPS Olecko był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą. Działania kontrolne wykazały, że w okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających m.in. z ustawy o świadczeniach rodzinnych zajmowało się dwóch pracowników zatrudnionych na stanowisku inspektora, których bezpośrednim przełożonym był Zastępca Dyrektora MOPS w Olecku.

Pracownicy zajmujący się realizacją kontrolowanych zadań posiadali aktualne zakresy czynności oraz upoważnienia udzielone przez Burmistrza Olecka - niezbędne do prowadzenia postępowań administracyjnych (jeden z inspektorów posiadał upoważnienie do wydawania decyzji). Zadania te wykonywano na podstawie aktualnych przepisów prawnych w zakresie świadczeń rodzinnych.

W okresie objętym kontrolą pracownicy uczestniczyli w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu ich wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych im zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione kontrolerowi certyfikaty oraz podpisany przez Dyrektora MOPS wykaz odbytych szkoleń.

(dowód: akta kontroli: 11.13-11.24)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olecku mieści się w wolnostojącym dwupiętrowym piętrowym budynku, który znajduje się przy ulicy Kolejowej 31 w Olecku. Realizacja zadań objętych kontrolą odbywa się w pomieszczeniu na parterze budynku o powierzchni ok. 19 m². Stanowiska pracy osób realizujących zadania objęte kontrolą wyposażone są w niezbędny sprzęt i urządzenia biurowe. Na korytarzu nieopodal wejścia do pomieszczenia, w którym realizowane są zadania objęte kontrolą – umieszczono krzesła oraz stół z przeznaczeniem dla interesantów. W budynku nie usunięto barier architektonicznych.

Akta spraw gromadzone są w teczkach osobowych, opisanych imieniem, nazwiskiem oraz numerem. Wnioski są wpięte w zbiorcze tečky na dany okres zasiłkowy według daty wpływu i kolejności nadanego numeru, a następnie przechowywane są w zamkniętych na klucz szafach ustawionych w pomieszczeniu zajmowanym przez pracowników realizujących zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kontrolerowi przekazano umowę na oprogramowanie do obsługi świadczeń rodzinnych zawartą z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie. Ustalono, że w MOPS w Olecku osoby realizujące zadania objęte kontrolą posługiwały się aktualną wersją oprogramowania, zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(dowód: akta kontroli: 11.3-11.12)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji podpisanej przez Dyrektora MOPS wynika, że w okresie objętym kontrolą nie rozpatrywano żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(dowód: akta kontroli: 9)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Z przedstawionych kontrolerowi materiałów wynikało, że w okresie objętym kontrolą MOPS w Olecku prowadził **729 postępowań** administracyjnych dotyczących rozpatrywania przyjętych wniosków o przyznanie świadczeń w sprawie ustalenia uprawnień do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych, w tym:

- **684** postępowania administracyjnie związane z ustalaniem uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami (w tym: wydano **86** decyzji odmownych);

- **45** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego (w tym: wydano **20** decyzji odmownych);

W okresie objętym kontrolą w MOPS Olecko prowadzono 26 postępowań związanych z ustalaniem nienależnie pobranych świadczeń i żądaniem ich zwrotu (wydano 20 decyzji). Prowadzono 6 postępowań w sprawie rozłożenia kwoty zobowiązań na raty. Nie prowadzono postępowań odnośnie umorzenia nienależnie pobranych świadczeń. Ponadto wpłynęło 19 odwołań (18 z nich dotyczyło świadczenia pielęgnacyjnego, 1 świadczeń rodzinnych). Odwołania dotyczące świadczenia pielęgnacyjnego zostały zakończone następująco: 2 decyzje zostały utrzymana w mocy, 2 decyzje wróciły do ponownego rozpatrzenia, a 14 decyzji przez organ II instancji zostało uchylonych i SKO świadczenie pielęgnacyjne przyznało. Odwołanie dotyczące zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami zostało przekazane do SKO, jednakże do końca okresu świadczeniowego podlegającego kontroli nie zostało rozpatrzone.

W czasie prowadzonych działań kontrolnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olecku skontrolowano akta **15** losowo wybranych spraw, w których łącznie prowadzono **22** postępowania administracyjne - zakończone wydaniem decyzji - związanych z realizacją zadań objętych kontrolą.

(dowód: akta kontroli: 10.55-10.75, 10.76-79, 12-15)

Losowy dobór próby badawczej dokonany został spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez MOPS w Olecku okresie objętym kontrolą – z zakresu zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz świadczenia pielęgnacyjnego.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano instruktażu pracownikom realizującym kontrolowane zadania.

VI. Kontroli i analizie poddano:

- **10 spraw** związanych z zasiłkiem rodzinnym, w których prowadzono **17 postępowań administracyjnych**, w tym:
 - **8** postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych ustalających uprawnienia do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
 - **2** postępowania zakończone wydaniem decyzji odmownej w zakresie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego,
 - **4** postępowania dotyczące zmiany lub uchylenia poprzednio wydanej decyzji przyznającej prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
 - **2** postępowania zakończone wydaniem decyzji ustalającej nienależnie pobrane świadczenia,
 - **1** postępowanie dotyczące rozłożenia na raty kwoty zobowiązań powstałych z tytułu nienależnie pobranych świadczeń .

(dowód: akta kontroli: 12-14)

- **5 spraw** związanych ze świadczeniem pielęgnacyjnym, w których prowadzono **5 postępowań administracyjnych**, w tym:

- 3 postępowania zakończone wydaniem decyzji przyznającej w zakresie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego (w tym jedno dla obywatelki Ukrainy),
- 2 postępowania zakończone wydaniem decyzji odmownej w zakresie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 15)

VII. Realizacja ustawowych zadań związanych z opłacaniem składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne.

Kontroli i analizie poddano akta 3 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – w zakresie opłacania składki zdrowotnej i emerytalno-rentowej za te osoby oraz realizacji zadań ustawowych przez płatnika składek.

Analizą objęto dokumentację z miesiąca października 2022 roku.

(dowód: akta kontroli: 10.81-10.92)

Ilość skontrolowanych spraw i ich akt była wystarczająca do dokonania oceny realizacji zadań objętych kontrolą, w tym prowadzonych postępowań administracyjnych, a zastosowane do oceny mierniki były reprezentatywne dla losowo wybranej przez kontrolera próby badawczej.

VIII. Ustalone uchybienia

- **uchybień niemających wpływu na kontrolowaną działalność tj.**

W dwóch przypadkach stanowiącym 13 % kontrolowanych akt - przed wydaniem decyzji odmownej brak było udokumentowanego zawiadomienia strony wynikającego z art. 79 a w zw. z art. 10 § 2 i § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Dotyczy decyzji: SŚR.5120-000921/ZR/2021, SŚR.5120-000376/ZR/2022

(dowód: akta kontroli: 13)

Skutek ustalonych uchybień:

W ww. sprawie negatywnymi skutkami dla strony może być niemożliwość do wypowiedzenia się w zakresie wskazanych przez organ niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem strony tj. np. przedkładania dodatkowych dowodów.

Przyczyną powstania stwierdzonych uchybień jest niewystarczający nadzór Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olecku nad realizacją zadań w okresie objętym kontrolą.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i ocenę wnoszę o:

Bezwzględne stosowanie procedur wynikających z art. 79 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 roku, poz. 2000 ze zm.), w zakresie odmowy prawa do świadczeń.

Proszę Panią o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie **14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia**, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
Artur Chojecki